

U NOR1996;18F Sigtuna, Kv. Kyrkolunden 8

Litteratur: H. Gustavson, Verksamheten vid Runverket, Stockholm, i: Nytt om runer 11 (1996, publ. 1997), s. 18; A. Wikström, Sigtuna, Kvarteret Kyrkolunden 8, Sigtuna Museum, Rapportsammanställning (2009).

Avbildningar: H. Gustavson, teckning a.a. s. 18; B. A. Lundberg, foto 1996 (KMB ff962325).

FMIS: Tillhör Sigtuna 195:1 (stadslager)

Runstensfragmentet påträffades samband 1995 i samband med en arkeologisk undersökning i kvarteret Kyrkolunden 8 i Sigtuna (fyndnummer 224). Fragmentet låg som skoning i ett stolphål i anläggning 14, en 3 m lång husgrundrest bestående av 12–15 stenar samt två stolphål i väster (enligt fältdokumentationen fanns stenen i »stolphålet närmast pinnen B10»).¹ Husgrunden har tolkats som ett kammakeri och tillhör stratigrafiskt »skikt 1», som i rapportsammanställningen dateras till 1100–1200-tal. Fragmentet förvaras i Sigtuna museum.

Mörkröd sandsten. Storlek: 17 × 28 cm. Tjocklek: 6–6,5 cm. Runhöjd: 4,5–6,5 cm. Fragmentet har närmast rektangulär form och de två sidor som finns ovanför runslingan utgör troligen stenens ursprungliga kant. Det har alltså tillhört det övre högra hörnet av en runsten. Uppmålad med svart färg i samband med Helmer Gustavsons undersökning.

Inskrift

...r · ok · i...

... ok ...

»... och ...»

Fragmentet U NOR1996;18F från Kvarteret Kyrkolunden 8 i Sigtuna. Foto Magnus Källström 2017.

¹ Enligt uppgifter från arkeolog Anders Söderberg, Sigtuna museum, i e-postmeddelande den 14 mars 2016.

Huvudstaven i 1 **r** lutar något åt vänster. Bistaven utgår från ramlinjen 2 cm till höger om toppen. Därefter följer ett skiljetecken i form av en djup punkt. 2 **o** har dubbelsidiga bistavar snett nedåt höger (†). Skiljetecknet efter 3 **k** utgörs av ett kort streck som lutar åt vänster. 4 **i** är ej stunget. Stenens skador kan också tillåta en **l**-bistav i toppen om denna har varit ansatt vid ramlinjen till höger om huvudstaven.

Inskriftens enda tolkningsbara ord utgörs av konjunktionen *ok* 'och'. Att ordet återges med **o**-runa utgör ett relativt sent drag och detta är den enda runsten i Sigtuna där denna skrivning förekommer. Samma stavning uppträder dock även på ett runben påträffat 1989 i kv. Ödåker 4 (U Fv1992;168C, Sl 37). I Ärlinghundra härad öster om Sigtuna förekommer skrivningen **ok** i fem inskrifter, varav två utgörs av liggande gravhällar (U 413, U 440) och en av en tillhuggen pelarlik sten av sandsten, eventuellt foten till ett stenkors (U 436). De återstående finns på ett svårbestämt runmonument från Odensala kyrka (U 441†) samt på ett runblock vid Vickeby i Knivsta sn (U 475), som möjligen skall knytas till runristaren Önjut (se M. Källström, »... som förde henne till Sigtuna». Bland lakuner och textfragment på runstenen U 395 från S:t Pers ruin, *Situne Dei* 2015, s. 38, not 4).

Detta dokument ingår i ett digitalt supplement till *Upplands runinskrifter*, en del av korpusverket *Sveriges runinskrifter*. Supplementen publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Magnus Källström
E-post: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 7284
www.raa.se